

SUOMEN UITTOPERINNEYHDISTYS RY
1991-2024

VONKAMIES

SUOMEN UITTOPERINNEYHDISTYS RY

JÄSENLEHTI Nro 1/2024

Kuhmo 2024

KUHMO 2024 6.-9.6. 2024 TO-SU

*Kansainväliset uittoperinnepäivät järjestetään tulevana kesänä Kuhmossa.
Tutustu päivien ohjelmaan sivulla 23.*

Uitto ja uittoperinteen harrastus nosteessa

Uitto on harvoja elämänalueita, joka on hyötynyt Ukrainan sodan seurauksista Suomessa. Vuoksen vesistössä uittomäärät ovat nousussa ja yhä useampi yhtiö haluaa uittaa puutavaraa tehtaille. Uiton kustannus- ja ympäristöetuja arvostetaan. Pitkillä kuljetusmatkoilla kustannussäästöt ovat merkittävät.

UNESCON 2022 antama tunnustus: uitto on ihmiskunnan kulttuuriperintöä, on saanut aikaan uittoperinteen harrastuksessa innostusta. **Suomessakin uittoperinne hyväksyttiin aineettoman elävän kulttuuriperinnön kansalliselle listalle viime vuonna.** Yhdistyksen tekemään hakemukseen liittyivät Pielisen Karjalan tukkilaiset, Evijärvi seura, Pirkka-Hämeen jätkäperinneyhdistys, Itä-Lapin uittoperinne hanke, lijoen tukkilautta tapahtuma. Kiitos tuesta. Yhteistyö on lisääntynyt ja tapahtumista ollaan kiinnostuneita.

Tänä vuonna on Kuhmossa IATR:n kansainvälinen uittotapahtuma. Kesäkuun 6.-9. päivinä Kuhmossa tapahtuu. Tukkilaiden SM-kisat, uusille harrastajille suunnattu leiri ja filmifestivaali ovat ainakin suunnitelmassa. Toivottavasti saamme myös runsaasti osallistujia Euroopasta. Ainakin Saksan TV on tulossa keräämään tapahtumasta Suomalaisista kulttuuriperintöä esitettäväksi.

Suomen uittoperinneyhdistyksen historiassa tapahtui myös: Olimme yhdessä kansandokumentaristi Raimo Salon kanssa tekemässä **Kämppeämäntä-dokumenttielokuvaa**. Kämppeämäntien merkitys suomalaisen metsätalouden osana tehtiin dokumenttielokuvaksi. Kämppeämäntien arvokas työ savotoilla talletettiin ja esitettiin tuhansille ihmisille. Haastatellut muistelivat, kuinka he omalla neuvokkuudellaan pystyivät huoltamaan kymmenittäin savottalaisia, mutta samalla he loivat hengen savotoilla, joissa raskasta työtä tehtiin talvikausi. Vielä kiitos kämppeämännille sekä työstänne että haastatteluista. Niin kuin rohkeasti lähditte nuorena sa-

votoille, osallistuitte dokumenttiin, joka oli varmasti uusi kokemus. Kämppeämäntä-dokumentin näkee Elisa viihteellä maaliskuun 9. päivä alkaen.

Toimintasuunnitelma toteutui varsin hyvin, mutta haastetta jäi yhdistyksen jäsenmäärän kasvattamisessa, koska entisten jäsenten rivit harvenevat. Uittoperinteestä kiinnostuneita on edelleen paljon, mistä osoituksena facebook-ryhmän yli 600 jäsentä. Parhaimmillaan ryhmä on tavoittanut 7500 kävijää kuukauden aikana.

Vonkamies toivottaa kaikki tervetulleiksi kesän uittotapahtumiin ja erityisesti kansainväliseen Kuhmoon ja SM-kisoihin siellä.

*Juhani Hakkarainen
puheenjohtaja*

Yhdistys vastaanotti diplomin uittoperinteen hyväksymisestä aineettoman kulttuuriperinnön kansalliselle listalle.

***Suomen Uittoperinneyhdistyksen
vuosikokous pidetään
Kunnonpaikan Laine Salissa
Siilinjärven Vuorelassa
10.4.2024 klo 10 alkaen.***

Kokouksen esityslista:

1. Kokouksen avaus
2. Todetaan läsnäolevat yhdistyksen jäsenet
3. Vahvistetaan kokouksen työjärjestys
4. Valitaan kokouksen puheenjohtaja
5. Valitaan kokouksen sihteeri
6. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa
7. Todetaan kokouksen laillisuus
8. Käsitellään vuoden 2023 tilinpäätös ja tase
9. Käsitellään vuoden 2023 toimintakertomus
10. Esitellään toiminnantarkastajien kertomus
11. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta
12. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä
13. Käsitellään vuoden 2024 toimintasuunnitelma
14. Päätetään vuoden 2024 liittymis- ja jäsenmaksut
15. Vahvistetaan vuoden 2024 talousarvio
16. Valitaan yhdistyksen puheenjohtaja ja neljä hallituksen jäsentä
17. Valitaan vuodelle 2024 kaksi toiminnantarkastajaa ja heille kaksi varamiestä
18. Kokouksen päättäminen

***Tervetulokahvit tarjotaan ravintolan tiloissa klo 9.30
ja kokouksen jälkeen lounas, joihin ilmoittautumiset
tulee tehdä 3.4.2024 mennessä: puhelin 050 529 9762
tai sähköpostilla m.k.palmroth@gmail.com.
Ilmoittautumisen yhteydessä mahdolliset erityisruokavaliot.***

Suomen Uittoperinneyhdistys ry:n toimintakertomus vuodelta 2023

Vuoden toiminta kattoi säännöllisiä asioita, Vonkamies maaliskuussa, Vuosikokous (12.4.), IATR:n kansainvälinen uittoperinnetapahtuma (18.-21.5. osallistui 8 hengen ryhmä) ja hallituksen kokoukset (6 kpl). Yhdistyksen hallituksessa puheenjohtajana oli Juhani Hakkarainen, varapuheenjohtajana Matti Suihkonen, sihteerinä Esa Ojala, rahastonhoitajana Heikki Nyssönen ja jäsenenä Arja Soramäki. Jäsenrekisterin ylläpitäjänä toimi Marjatta Palmroth.

Matti Erosen Välväylän valokuvat luovutettiin omaisten toiveen mukaisesti Lappeenrannan museolle tammikuussa.

Kämppeämäntädokumentti elokuvan ensi-ilta ja yleisönäytökset esitettiin KinoMantsissa 10.-11.8.2023. Ilomantsin kunta tarjosi puitteet. Kansandokumentaristi Raimo Salo on kiertänyt sen jälkeen esittämässä dokumenttielokuvaa parilla kymmenellä paikakunnalla ympäri Suomen. Katsojia on ollut useimmiten täysi sali. Muistot ovat heränneet ja kämppeämäntien työ on saanut arvostusta. Dokumentin rahoitus saatiin pääosin avustuksina Olvi säätiöltä, Metsämiesten säätiöltä ja Metsähallitukselta. Uittoperinneyhdistys kiittää esittäjiä, rahoittajia ja tekijöitä. Dokumentti on sovittu Elisa viihteen valtakunnallisessa kanavassa esitettäväksi. Koululaisia varten on tehty lyhyempi video.

Suomen Uittoperinneyhdistys teki hakemuksen, johon allekirjoittajina oli lisäksi 5 aktiivista ryhmää. Uittoperinne todettiin Suomen eläväksi aineettomaksi kulttuuriperinnöksi ja otettiin kansalliselle listalle.

Wiki-listalla olemme olleet pari vuotta. Vuosi oli UNESCON aineettoman kulttuuriperinnön teemavuosi.

Tukkilaisten SM:t kilpailtiin Evijärvellä ja Iijoella. Kuhmossa oli uittoperinneleiri nuorille, jonka järjesti Pielisen Karjalan tukkilaiset. Useita tukkilaistapahtumia järjestettiin eri puolilla Suomea.

Vuoden aikana haettiin avustusta ”viimeinen uitto” dokumentin tekoon Koneen säätiöltä. Hakemus ei saanut rahoitusta. Dokumentin suunnitteluun on saatu avustus Valto Pernun säätiöltä. Metsämiesten säätiön hakemus on vielä käsittelyssä. Dokumentissa on tarkoitus kysyä paikallisilta asukkailta ja toimijoilta, muistoja metsäteollisuuden ja metsätalouden suurten muutosten vaikutuksista. Mitä pelättiin ja mikä toteutui. Tavoite on kertoa, miten he, joiden elinkeinoihin muutokset suoraan vaikuttivat, kokivat ja kokevat nyt tapahtuneet. Samalla kerrotaan, millaisia muutoksia on tapahtunut metsissä ja puunkäytössä. Ijoen uiton lopetus oli yksi moniin vaikuttanut tapahtuma.

Facebook-ryhmään kuuluu yli 600 jäsentä. Vuorokaudessa kävijöitä on parista sadasta lähes tuhatteen. Kuukausikävijämäärät ovat suurimmillaan olleet 7500. Ryhmässä muistoja jaetaan ja niitä kommentoidaan. Vanhat valokuvat niin Suomesta kuin muualta uittoväyliltä ovat olleet kiinnostavimmat.

*Suomen Uittoperinneyhdistys ry
Hallitus*

Kämppeämäntä-dokumentin esinäytös Ilomantsi Kinomantsi 11.8.2023.

Suomen Uittoperinneyhdistys ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2024

Yhdistyksen tarkoitus on uittoperinteiden vaaliminen. Yhdistys yhteistyössä muiden metsätalouteen ja vesiliikenteeseen liittyviä perinteitä vaalivien tahojen kanssa kerää, tallettaa ja levittää tietoja entisistä uitto-organisaatioista, uittoväylistä, menetelmistä, laitteista ja kalustosta.

Selvitämme suomalaisen uittoperinteen liittämistä Unescon ihmiskunnan kulttuuriperintölistan osaan Timber Rafting.

”Viimeinen uitto” dokumenttiin on haettu kaksi vuotista rahoitusta Metsämiesten säätiöltä.

Kansainvälinen uittotapahtuma Kuhmossa 6.-9.6. on vuoden tärkein tapahtuma. Kannustamme jäsenistöä osallistumaan. IATR:n vuosikokous pidetään Kuhmossa 7.6. Kuhmoon on suunnitteilla myös uittoperinneleiri, jossa opetetaan uitto- ja savottataitoja.

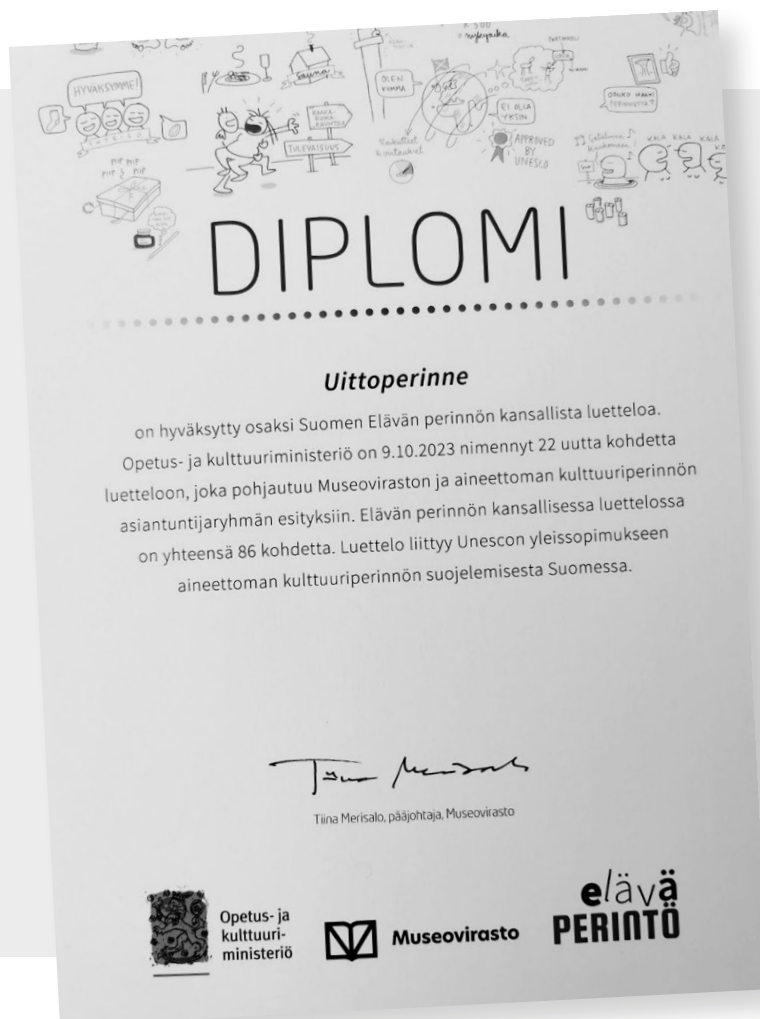
Kesätapahtumia, joissa uitto on mukana, järjestetään eri puolilla Suomea. Niistä ilmoitellaan facebook-ryhmän sivuilla. Facebook-ryhmästä on tullut tärkeä osa uittoperinneyhdistyksen viestintää Vonkamiehen lisäksi. Vonkamies lähtee jäsenistölle tuttuun tapaan maaliskuussa.

Osallistumme elävän kulttuuriperinteen kansallisiin tapahtumiin. Kämppeämäntä-dokumentin valtakunnallinen jakelu alkaa maaliskuussa Elisa viihteen kautta. Kouluille on tarjolla lyhyt versio dokumentista.

Jäsenhankinta on yhä tärkeämpää, jotta voimme varmistaa yhdistyksen toiminnan jatkumisen ja sitä kautta uittoperinteen harrastamisen Suomessa.

Vuosikokous pidetään 10.4.2024.

*Suomen Uittoperinneyhdistys ry
Hallitus*

Uittoperinne on nyt paitsi UNESCO:n kulttuuriperintölistalla, myös osa Suomen Elävän perinnön kansallista luetteloa.

Suomen Uittoperinneyhdistys ry:n talousarvio vuodelle 2024

TULOT		2024	Tot. 2023
Henkilöjäsenet	74x20	1480	1360
Kannattajajäsenet	9x170	1530	1530
Avustukset			4000
Muut tulot		300	55
Yhteensä		3310	6945
MENOT			
Vonkamies		1700	1716
IATR		600	100
Kämppäemäntädokumentti			3210
Hallinto- ja kokouskulut		700	874
Pankkikulut		300	333
Yhteensä		3300	6179

Suomen Uittoperinneyhdistys ry
Hallitus

Yhdistyksen kannattajajäsenet vuonna 2023:

Finn-Terpuu Oy
Harvestia Oy
Järvi-Suomen Uittoyhdistys
Keitele Forest Oy
Kuhmo Oy
Metsähallitus
Stora-Enso Oy
Uittokalusto Oy
Uittopojat Oy

Suomen Uittoperinneyhdistys kiittää!

Niput kulkevat Oravikoskella. Kuva: Matti Suihkonen.

Matari Pielisellä heinäkuun alussa 2023 hinauksessaan puuta noin 18.000 m³. Kuva: Janne Pesonen.

Uitto kasvusuunnalla

Vuoksen uittomäärät jatkoivat vuodesta 2016 alkaen kasvuaan myös kaudella 2023. Puuta uitettiin reilut 650.000 m³, määräkasvua edellisvuodesta kymmenen prosenttia, ja suoritteen kasvua liki viidenes. Suoritteen kasvun suuremman nousun selittää hinausmatkojen pidentyminen.

Vuosina 2016–2021 uitettiin ainoastaan yhden yhtiön puita kahdelle tehtaalle. Metsähallitus liittyi uittoon mukaan toiseksi yhtiöksi 2022 seitsemän vuoden tauon jälkeen, ja Stora Enso kolmanneksi 2023 vuosikymmenen tauon jälkeen. Kaudella 2024 uittavia yhtiöitä onkin jo neljä, ja uittopuuta vastaanotavia tehtaita viisi. Uitto on saanut uutta ilmaa siipensä alle. Syinä ovat hiilijalanjäljen pienentämistavoitteet sekä Venäjän puun tuonnin loppumisen aiheuttama kuljetuskapasiteettiniukkuus kotimaan kuljetuksissa.

Operatiivinen uittotoiminta alkoi veteen pudotuksilla jo huhtikuun alussa, ja hinaukset aloitettiin kuu-kautta myöhemmin, toukokuussa, siis tavanomaisen aikataulun mukaan. Uittokausi päättyi marraskuun puolen välin tienoilla.

Tämän päivän uittoverkosto koostuu 18 uittopaikasta. Savonlinnan Laitaatsillan läpi meni kauden ai-

kana 33 lautta, ja lisäksi kolme lautta lähti liikkeelle Savonlinnan eteläpuolisilta uittopaikoilta.

Linjahinaukset hoidettiin Saimaalla ja Kallavedellä Tarmon, Rotevan ja Ollin voimin. Pielisen hinauksesta vastasi myös hinaushommiin palannut Matari. Matari onkin vesitiekuljetusten monitoimialus: Matari puski suurimman osan kaudesta pariproomua, Väinämöistä ja Kuutarta, mutta myös poikkiesi välillä Nurmeksesta hakemassa uittokuormia Uimaharjuun. Hinaukset virtaavassa vedessä Pielisjoella Uimaharjusta Joensuun Kuhasaloon hoitui puolestaan Axelin vetäminä. Lisäksi aikanaan Kymijoen pohjois-Kallavedelle lisälmen ja Kuopion suunnalle.

Uittopäällikön tehtäviä on allekirjoittanut hoitanut UPM logistiikkapäällikön tehtävien ohessa vuodesta 2018 alkaen. Uittotoiminnan ja uittavien yhtiöiden lukumäärän noustessa, allekirjoittanut siirtyy kevään 2024 päätoimiseksi uittopäälliköksi. Onkin hienoa olla kehittämissä ainutlaatuisia logistiikkaketjuja ainutlaatuisella Saimaalla, jolle ei löydy vertaa koko maailmassa.

Esa Korhonen

Pirkka-Hämeen Jätkäperinne ry – vanhanajan metsä- ja uittotöiden perinnettä, työnäytöksiä ja savottamusiikkia ympäri Suomea

Raapaisu Pirkka-Hämeen Jätkäperinne ry:n toiminnasta.

Metsä- ja uittotyön nykyistä konetyötä vanhemman ajan työkaluja ja -tapoja vaalivan ryhmän juuret juontuvat kahden uittomiehen, 11-kertaisen Valtakunnan mestarin Martti Erosen ja mm. 45-vuotiaiden koskenlaskun mestaruuden voittaneen Olli Lehdon ryhtyessä markkinoimaan taitojaan erilaisten ulkoilmatapahtumien ohjelmaksi 1980-luvulla. Erosen työkokemus oli peräisin Lieksanjoen uitoista ja Lehdon Längelmäveden uitoista, molemmat olivat aloittaneet 13-vuotiaina. Heihin liittyivät vaimot Ritva ja Sinikka, pyykkilauta soittimena, ja tukilla pysyvä Aulis Nousiainen Mäntyharjulta. Ollin veli Risto Lehto teki justeerista lyömäsoittimen. Heimo Tuomarla Valkeakoskelta saatiin mukaan, kun hän virkansa puolesta oli Jätkän Kulttuuripäivillä Varkaudessa 1992. Pieni hanuri olalla hän osui paikalle, kun vanhat jätkät väänivät närelenkkiä keskiyöllä Varkauden torilla. Ollin samansorttinen kaksirivinen oli rotvallin reunalla ja siinä kokeilivat toistensa soittimia. Ryhmään kaivattiin soitto- ja lauluvoimaa lisää ja vanhoista savottalauluista löytyi monia kaksiriviselle hanurille soveltuvia kappaleita. Työnäytöksien aloitustahdiksi onkin vakiintunut kittiläläisen uittotyönjohtaja Leo Siirtolan Tukkimiesten marssi: ”Auenneet taas on veet, pihkantuoksuinen on maa....”.

Joukkoon liittyi sitten sittemmin muita, enemmän tai vähemmän alan kokemusta omaavia, mutta alasta kiinnostuneita ja niin pystyttiin tarjoamaan palveluksia isompiinkin tapahtumiin. Viisirivisen hanurin ja laulun taitaja Reima Ojala Sahalahdeltä ja vaimonsa Ritva tahdinlyöjäksi virolaismallisella jauramilla. Seppo Ristamäki Valkeakoskelta rakensi narubasson. Tampereelta tulivat mukaan Suutarin veljekset Tapio ja Ilmo, kotoisin Kainuusta. Tapio olikin taitava mies tukin päällä, niin myös Markus Jokela. Kaikilla oli näytöksissä tarvittavia käsityön taitoja.

Suurin ponnistus on ollut Jätkän Kulttuuripäivät Valkeakoskella vuonna 2000. Sinne rakennettiin aito miesvoimin toimiva ponttoo, jolla vedettiin pientä lauttaa (pyräs) kanavan yläpuolisessa virrassa (kuva ponttoosta jutun lopussa olevasta linkistä). Järjestäjät pyysivät vielä ylimääräistä näytöstä presidetti Halosen purjehtiessa vesibussilla ohitsemme. Elättelimme toivoa, että vaivalla rakennettu ponttoo olisi löytänyt katetun säilytystilan, mutta sponsoria ei löytynyt ja niin oli komea, alkukantainen hinaaja purettava juhlan päätyttyä. Pitkäaikaisin tilaajamme on ollut Jokelan kotiseutumuseo Ruotsinpyhtäällä (Loviisa), jonka Vanhan ajan päivillä olemme käyneet parikymmentä vuotta, muita mm. Nakkilan Tappuripäivät, Oulaisten Wanhan Woiman Päivät, Verlan tehdasmuseo ja Jokioisten höyryfestivaali. Päätalopäivillä Tai-

Närelenkin väännössä tarvitaan väliin kolmekin miestä, kun pystypukki ei ole juuristaan kiinni maassa niinkuin se oli oikeissa töissä. Reima Ojala, Seppo Ristamäki ja Ilkka Kyttälä Verlan pihamaalla.

Oksetti monen moninaisine soittimineen Oulaisten Wanhan Woiman päivillä 2013.

valkoskella on käyty ja jokunen reissu ulkomaillakin: Tukholman vesifestivaaleilla kahtena eri vuonna, Ruotsin suurimmalla metsämuseolla Lyckselessä ja Itävallassa Drau-joen perinneuittotapahtumassa.

Kuten kuuluisillekin ryhmille käy, 'taiteellisten' erimielisyyksien vuoksi pääosa porukasta perusti 3.2.2002 Kangasalle Pirkka-Hämeen Jätkäperinneyrityksen ja toiminta on jatkunut laajentuneena kitkatta. Uusia voimia saatiin mukaan: Ilkka Kyttälä Tamperelta kitaran ja mandoliinin kanssa, perinteisen musiikin ja soittimien moniosaaja Antti Järvensivu Virroilta ja Matti Uusi-Mikkola viisirivisen hanurin kera Valkeakoskelta. Eipä aikaakaan kun Ilkka opetteli eläkepäivillään sestomaan ja kaikkien ihmetykseksi seisomaan päällään tukilla, mitä Olli oli tehnyt nuoresta pitäen. Uutta nuorta polvea vaan ei ole saatu mukaan vaikka työnäytöksissä miltei aina kaikenikäiset lapset ja nuoret ovat innostuneesti mukana. Vanhat väsyvät, musiikkipuolella kaksi hanuristia on tuoni vienyt. Onneksi on tilalle löytynyt vahva edustus. Puheenjohtajana on alusta lähtien toiminut Olli Lehto, varapuheenjohtajina Heimo Tuomarla ja Ilkka Kyttälä, sihteerinä Risto Lehto, hallituksen muina jäseninä nykyisin Seppo Ristamäki ja Matti Uusi-Mikkola. Toiminnantarkastajana on toiminut koko ajan Luston ensimmäinen johtaja Markku Rauhalahdi ja 2000-luvun alkuvuosina mh Kaarlo Ouni.

Ryhmällä on tarjolla ulkotapahtumiin työnäytöksiä, esimerkiksi tukilla sestomista, jos ollaan vesistön vieressä, sahausta, kuorintaa, närelenkin vääntämistä ja solmimista, keksinvarren kiinnitystä ym. Työkaluista on mukanamme laaja valikoima. Samoin kämppäelämään liittyvää aineistoa useammalla pöydällä. Myös yleisö voi kokeilla sahausta, kuorintaa ym. Verlassa yhdellä reissulla teimme rantaan tuoduista puista puomit ja kieritimme tukkikasan lautaksi, jota sitten hinasimme tehtaan alapuolisella

järvellä hallussamme olevalla uittoveneellä ankkuria heitellen ja tappikela miesvoimin vääntäen.

Lehdon Ollilla on puimaladollinen kaikkea entiseen metsätyöhön liittyvää rekvisiittaa isosta pienempää. Sitä tuodaan tilaisuudesta riippuen enemmän tai vähemmän yleisön katsottavaksi ja kokeiltavaksi, riippuen siitä ollaanko veden äärellä tai jopa sisätiloissa. Olli ja Martti olivat kaukonäköisiä tukkijätkiä: kun vanhan ajan uitot 60-luvun alussa hiipuivat, yhtiöt ajoivat rekkakuormittain kaatopaikalle tarpeettomaksi käynyttä kalustoa, nämä kaverit ottivat talteen edustavan valikoiman sekä tukkijätkien työkaluja että kämppäemäntien keittiövarusteita.

Yhä enemmän on tullut keikkoja, joihin tilataan vain vanhaa savottamusiiikkia, ja silloin yhtye tottelee nimeä Oksetti. Pari kaksirivistä ja viisirivistä hanuria, kitara, mandoliini, pyykkilauta, höylähammasjusteeri, narubasso. Solisteja löytyy useampiakin. Tanssitkin soitetaan, jos on tarvetta. Yhdistyksellä on parhaimmillaan ollut 15 jäsentä, ydinryhmässä tällä hetkellä 8-9.

Ennen koronan saapumista esiintymisiä, ulkona tai sisällä, kertyi vuosittain 22-36, ympäri maata. Koronavuoden keväällä oli kesän allakka täynnä, mutta kaikki keikat peruuntuivat. Parin viime kesän aikana osa vanhoista tilaajista on palannut, mutta keikkoja on enää murto-osa noista kulta-aikojen määristä. Harjoituksen puutteessa yhdeksääkymppiä käyvät mestarit eivät enää hevin taida seistä tukilla pieksut kohti taivasta! Mutta kiitollisia olemme kaikille keikatilaajille ja yleisölle, joka on usein sankoin joukoin kannustanut näytöspaikan rajaköyden takana.

Lisää tekstiä ja kuvia:

www.pirkka-hameenjatkaperinne.tk

Risto Lehto, Heimo Tuomarla

Miksi Juankoskella Virraskoski ei enää pauhaa?

Miten minusta tuli tukkijätkä ja koskenlaskija ihan SM-tasolla?

Monta kertaa sattuma korjaa satoa. Niin kävi minunkin kohdallani. Kasvattivanhempani kaksi kertaa evakkomatkan tehneinä saivat valtiolta asutustilan Juankoskelta Virraskosken rannalta. Jukajoki, jossa on monta koskea: Niskakoski, Koivukoski, Paaskoski, Virraskoski, Somerokoski ja Jäniskoski, virtaa Nilsin Syyvärin ja Akonveden välillä.

Kesäaikana joessa uitettiin puuta ympäri vuorokauden. Töitä tehtiin kahdessa vuorossa. Työvoimasta oli kova pula. Lapsityövoimasta ei silloin kyselty. Jos olit roteva ja osait sanoa ikäsi: 12 vuotta, pääsit juoksupojaksi uittoon. Näin kävi minullekin, sillä rahaa piti saada. Tuntipalkka oli markka kaksitoista penniä. Kun työpäivät olivat 12-tuntisia, siitä kertyi omaan käyttöön mielestäni iso summa. Ensimmäisen tilipussini annoin kuitenkin kasvatusedälleni, joka kehui minua kunnon pojaksi.

Jäniksen kämpän tunnelma jätkien parissa, heryyvä huumori, huulenheitto, hajut eivät ole vieläkään lähteneet mielestäni. Suurin osa jätkistä oli ollut sodassa etulinjan taisteluissa eri rintamaloikoilla. Siellä oli haavoittuneita isänmaata paikkaamassa, kuten he itse asian ilmaisivat. Mieleeni on jäänyt

Heiskarin Eino, joka käytti saksalaisista sotilaista aina sanontaa: ”ne Hitlerin armeijat, niin kuin ymmärrät.” Erytismaininnan ansaitsevat romaanit Hemmi ja Kustaa Hagert. He valottivat oikealla tavalla romaanikulttuuria minulle nuorelle pojalle, joka olin uteliaana aina kyselemässä. Kysyin Hemmiltä, miksi sinä et laula niin kuin Kusti. Hemmi vastasi, etteivät kaikki romaanit osaa laulaa. Jos minä laulaisin, se olisi kuin märkä vasikka huutaisi.

Työnjohtajat olivat Veikko Torvinen ja Antti Toivanen, jotka isällisesti opastivat nuorukaisia. Omat tukkilaistaitoni mitattiin kolmantena uittokesänä. Kotikoskessani, Virraskoskessa, järjestettiin silloin koskenlaskun SM-kisat. Sijoituin 70 kilpailijan joukossa ensimmäisellä kierroksella kolmanneksi ja toisella viidenneksi. Otin toisen laskun varman päälle, etten vain putoaisi tukilta koskeen. Olin tyytyväinen. Palkintona oli hopealusikka ja verryttelypuku.

Olen kiitollinen Suomen Uittoperinneyhdistykselle siitä, että se vaalii vanhoja uittoperinteitä. Toivottavasti joukkoomme saadaan uusia nuoria jäseniä, jotta työ voisi jatkua.

Immo Kuutsa

Immo Kuutsa koskenlaskussa.

Tukkilaisleiri Kuhmossa 27.-29.7.2023

Kuhmon tukkilaisleirille osallistui 7 nuorta tulevaa tukkilaista. Leirin alkoi tukkilaistöiden ja -taitojen rakentamisella. Ensimmäisenä ohjelmassa oli puomitukkien työstäminen. Ensimmäiseksi puomipuut kuorittiin ja sitten niiden päihin kairattiin reiät. Sen jälkeen päät työstettiin ohuemmiksi, jotta ne voidaan liittää lintulenkkeillä kiinni toisiinsa. Valmiit puomipuut uitettiin veteen yhteen liitettäväksi eli puomiksi. Samalla harjoiteltiin perinteitä, eli vuorossa olivat nuotion teko ym. leiriytymistaidot. Tukkilaistyötaitoja oli opettamassa Terho Turunen ja häntä avustivat Mikko Saarimaa ja Ilmo Pulkkinen.

Seuraavaksi tukkilaistaiturit Jaakko Saaristo ja Jori Mikkonen opettivat nuorille rullauksen ja sestomisen taitoja. Tässä pääsi jokainen kokeilemaan tasapainotaitojaan, eikä vaatteiden kastumiselta

päästy välttymään. Tämä ei kuitenkaan yhtään häirinyt nuoria, vaan loi pikemminkin lisää intoa testata, kuka mestarina säilyy pisimpään tukin päällä.

Ohjelmassa oli myös koskenlaskunäytöksiä, jota ennen tukkilaiset marssivat Pajakkakosken sillan yli kirkon rantaan lähtöpaikalle. Koskenlaskussa taitoja näyttivät Jaakko Saaristo, Jori Mikkonen, Toni Mikkonen ja Tommi Anttonen. Koskenlaskunäytöksiä järjestettiin kolmena päivänä peräkkäin.

Tukkilaisleirillä valmisteltiin kesän 2024 tulevaa kansainvälistä tukkilaistapahtumaa. Valmistelu jatkuu vuonna 2024 huhtikuun alkupuolella, jolloin paneudutaan pääasiassa hartsulautan kokoamiseen, johon aihiot valmistettiin vuoden 2023 leirillä. Kansainvälistä uittoperinnepäivätapahtumaa ennen järjestetään uusi tukkilaisleiri, jossa tullaan valmistelemaan ja rakentamaan tukkilaisten SM-kisoja sekä kansainvälistä uittoperinnetapahtumaa.

Leireille toivotaan uusiakin osallistujia, sekä nuoria että varttuneimpiakin vettä ja työtä pelkäämättömiä henkilöitä. Leiriä markkinoidaan myös kansainvälisille uittoperinnepäiville osallistujille.

Mervi Turunen

Tapahtumasta löytyy lisätietoja uutislinkeistä
<https://areena.yle.fi/1-66459888>
<https://yle.fi/a/74-20042372>

Lisää kuvia leiriltä seuraavalla sivulla.

Kuvasatoa tukkilaisleiriltä Kuhmossa 27.-29.7.2023

Leiriläisiä "virka-asuissaan".

Kulkue.

Tukilla kulkemisen harjoittelua.

Rullaustaidonnäyte.

Kuorintaa.

Leiriläisille diplomit ojensi Terho Turunen.

IATR:n kansainvälinen uittotapahtuma Saksan Volfrathausenissa 18.-20.5.2023

Juhlakulkue, keskellä IATR:n presidentti Frank Thil.

Erottuvaa ilmettä kulkueessa.

Unescon diplomi.

Presidentti näyttää tuuletuksen mallia.

Matkalaiset Terho Turunen, Tommi Anttonen, Mervi Turunen ja Seija Hakkarainen.

Tommi Anttonen saa lipun IATR:n presidentiltä Frank Thililtä vietäväksi Kuhmoon.

Korhosia metsä- ja uittotöissä

Kalle Korhonen ja lajittelumiehet.

Suman liikuttelussa käytettiin kuluveneitä. Veneet ankkuroitiin rauta-ankkureilla joko vastarannalle tai järveen. Kuluveneet jätettiin paikoilleen pitämään suma määrätynmuotoisena Puiden vierityksen jälkeen tuli niputuskone, hinaaja halkolotjineen ja tervahöyry. Nyt alkoi puiden matka tehtaisiin.

Uittotyö alkoi varhain alkukevällä kuluveneiden ter-
vaamisella ja lenkkinäreiden vääntämisellä. Samalla
tehtiin keksien varret uittomiehille. Lenkkinäreiksi
valittiin nuoret vähäoksaiset näreet, ne laitettiin ri-
ihen parsille lähelle savu-uunia hautumaan vääntä-
mistä varten. Maahan oli upotettu n. 5" paksuinen
tukki, sen yläpää oli tasaisesti terottuva kartio.
Väännettävä näre kierrettiin "vihtaukselle" samalla
kiertäen närettä pystytolpan ympäri. Tyvi pistettiin
lopuksi kapenevan lenkin sisäpuolelta lävitse, len-
kinäreet ajettiin järveen kuivumisen estämiseksi.
Puomit sidottiin toisiinsa lenkkinäreillä, kivisillä ran-
taosuuksilla käytettiin ketjusiteitä, etteivät lenkit
hankautuisi poikki.

Seppo Korhonen

Uittomiehii Sorsakosken yläuomassa 1930.

Enso Gutzeit Puristaja V.

Sorsakosken alku sahateollisuudessa.

Vuonna 1935 Enso Gutzeit osti s/s Louhen ja vaihtoi nimeksi s/s Romeo. Seuraavat 35 vuotta Enso Gutzeit käytti s/s Romeota lähinnä puutavaran kuljetuksessa sisävesistöissä ja Suomenlahdella aina Pietariin ja Lyypekkiin asti.

Tukinuittoa Sorsakoskella, naapurini Yrjö Laitinen kertoi, että uittoja isäni teki Osmajoessa ja Härkäjärvellä.

"Prinssi Romeo" 1961 lastauspaikassaan Leppävirran Kalmalahdessa. Laivan ruuma on vielä tyhjä ja halot ovat korkeissa pinoissa rannalla.

Lopuksi vielä kuva USA: tukkimiehistä Michiganista.

Kämppeämäntien savotat

Uiton kehitys antoi mahdollisuuden puunkuljetukseen tiettömien taipaleiden takaa. Perustettiin sahoja ja myöhemmin muuta puunjalostusta vesireittien koskipaikoille. Puun tarve oli vähäistä ja hankinta voitiin tehdä asutuksen läheisyydestä. Kun teollinen toiminta laajeni, tehtaot rakennettiin niin, että vesistöalueelta saatiin mahdollisimman suuria määriä raaka-ainetta uittamalla. Samalla savotat siirtyivät salomaille. Tarvittiin savottalaisten majoittamiseksi kämppiä. Mutta ruokahuoltokin oli järjestettävä. Ensimmäinen kämppälaki on vuodelta 1928, ei vielä edellyttänyt kämppeämäntiä, vaan miehet huolehtivat omasta ruokahuollostaan itse. Miesporukka palkkasi jo sukulaisnaisen ruoanlaittoon ja maalaiskauppiat saattoivat toimittaa ruokatarpeita savotoille. Ennen sotia Kuhmossa metsähallitus oli palkannut kokkeja ja vastuu ruoanvalmistuksesta siirtyi heille. Ehkä näin saatiin helpommin varmistettua työväki savotalla.

"Emäntä on savotan sielu. Hän luo koko savotalle ja jokaiseen kämppään erikseen viihtyisyyden ja kodikkuuden - hän vastaa siitä, että kämpän tunnelma on kodikas ja miellyttävä." (Savotta 11.2.1955)

Vuonna 1940 perustettiin Metsätyömaiden Muonitustoimisto. Kansanhuoltoministeriön kanssa onnistuttiin turvaamaan ruokahuolto ensin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Muonitustoimisto teki 1945 ohjekirjan ruokahuollosta. Työntekijöille hakkuunormin ylityksestä annettiin ostaa Teho pakkauksia. Pari vuotta myöhemmin urakkapalkalliset saivat pakkaukset ilmaiseksi. Työteho nousi näiden parannusten ansiosta.

Vuonna 1947 perustettiin Metsätyöhuolto oy, joka ryhtyi kurssittamaan kämppeämäntiä. Seuraavana vuonna julkaistiin ensimmäinen Kämppeämännän käsikirja. Myös perustettiin Metsämiesten Säätiö kehittämään toimintaa metsätyömailla. Lakkautetun Metsähuollon varat siirtyivät säätiölle. Säätiö avusti ja koulutti myös kämppeämäntiä.

Vuonna 1947 säädettiin laki Metsä- ja Lauttaustyöväen asunnoista. Nyt määriteltiin myös työnantajalle velvollisuus huolehtia ruokahuollosta. Alkoi kämppeämäntien aikakausi joka jatkui savotoilla 50- ja 60-luvut hiipuen sitten niin, että viimeinen kämppeämäntä Sanni Käyrämö lopetti työt vuonna 1986.

Juhani Hakkarainen

Elämää savottakämpällä

Hevosmiehet lähtivät ruokkimaan hevosiaan ja huoltamaan ajokkejaan noin viiden aikaan aamulla. Samoihin aikoihin kokit nousivat keittämään aamukahvit kuudeksi ja vahva ruoka - käristys ja potut - olivat valmiit jo aamulla seitsemältä.

Työpäivät olivat pitkiä niin jätkillä kuin savottakokeilla. Emäntien muistelusten mukaan päivät saattoivat venyä jopa 16-tuntisiksi. Päivittäiseksi työajaksi muodostui noin kello viidestä aamulla aina yhdeksään tai kymmeneen saakka illalla. Välillä oli joitain lepotaukoja, mutta erityistä ruokatuntia ei ollut. Emäntä ruokaili sopivan hetken tullessa. Erityisiä vapaapäiviä ei myöskään tunnettu, ja emännät saattoivat elää kämpillä jopa kuukausia.

Päivän aluksi tiskattiin aamuruokailun astiat, jonka jälkeen siivottiin sekä keittiön että kämpän puoli. Lähes koko päivän ajan oli koko ajan jotain tehtävää. Kannettiin puita tai vettä, lämmitettiin saunaa, pestiin vuodevaatteita, ja suursiivouspäivinä tehtiin perusteellisempaa siivoustyötä. Päivällinen oli tarjolla työpäivän jälkeen, ja illalla miehet saivat vielä puuroa, kahvia tai jotain muuta iltapalaa. Iltaisin ennen nukkumaan menoa valmisteltiin vielä seuraavan aamun ruoka; käristysliha paloiteltiin val-

miiksi ja pistettiin hautumaan yöksi. Aamulla keitettiin potut.

Emännillä saattoi olla apuna kämppämies, ns. kankipoika, joka toimi eräänlaisena talonmiehenä. Kämppämies autteli emäntää puiden ja veden kantamisessa, eläinruhojen pilkkomisessa, saunan lämmityksessä, likatunkion kaivamisessa ja käymälöiden siistimisessä. Usein kämppämiehet olivat jo hieman iäkkäämpiä jätkiä, jotka osallistuivat kämpän ylläpitoon voimiansa mukaan.

Kämpäemännät olivat usein hyvin nuoria. Savotoilla tarjolla oleviin ansiotöihin saatettiin lähteä 15-17-vuotiaana, aluksi ehkä apukokiksi tai emännän apulaiseksi. Jätkien tapaan myös emännät siirtyivät tarpeen vaatiessa savotoilta toisille töiden perässä. Usein emäntä jäi pois vaativasta savottakokin työstä perustaessaan perheen, eli naimisiin mennessä ja lasten syntyessä. Avioliittoon kuulutus oli riittävä syy irtisanoutua työsuhteesta.

Emännille pyrittiin eristämään oma asuintila savottakämpältä. Usein tämä ”koppero” oli keittiön läheisyydessä tai sen viereinen pieni huone. Alkeellisimmilla kämpillä kokit nukkuivat käytännössä samassa tilassa miesten kanssa. Toisinaan tila oli vain verholla tai ohuella seinämällä erotettu nukkuma-

nurkkaus. Vasta vuoden 1947 kämppälaissa veloitettiin järjestämään emännille oma huone.

Jätkien mielestä kokki oli hyvä, jos ruoka oli halpaa ja tarpeeksi tukevaa ja maittavaa. Ruoka tarjoiltiin elämänluukun kautta. Sen kautta myös seurusteltiin, sillä kokin valtakunta oli jätkiltä kiellettyä aluetta. Rempseä ja huumorintajuinen asenne helpotti kokin sopeutumista miesvaltaiselle kämpälle, joskin ”rauhoitetun” kokin hyvinvointi oli koko kämppäyhteisön vastuulla.

”Savotan Sanni” - Viimeinen kämpäemäntä

Sodankylän Sattasesta kotoisin ollut Sanni Käyrämö lähti 14-vuotiaana savotoille töihin, ja pääsi emäntäkokiksi 26-vuotiaana. Hän työskenteli eri savotoilla koko työuransa ajan, viimeisenä Metsähallituksella Sotajoen kämpällä Savukosken Tulppiossa 1980-luvun puoliväliin saakka. Jo 1970-luvulta lähtien vähitellen hiipuneen kämppäelämän kuin myös kämpäemäntien ajan voi katsoa päättyneen tämän savotan loppumiseen.

Lähde: Lapin Metsämuseo

lijoen uittajien muistomerkki.

Tukinuittaja-patsas Kotkassa.

Uittomiesten muistomerkki Alavudella.

Koskenlaskun SM lin Raasakkakoskella

Iijoki oli vuosisatoja tärkeä kuljetusreitti. Sivujokineen kunnostettuja reittejä oli 1200 km. Pääuoman pituus on 370 km. Uitto lopui 1988. Parin sadan vuoden ajan ennen uittoa oli lauttausaika, jolloin jokea pitkin kuljetettiin tavaraa tukkilautoilla. Uitosta on muistona "Kuningasjätkä" koskenlaskutapahtuma Raasakkakoskella. Lauttauksessa on muistona Yli-Iin Kaistonsuvannolta lähtevä ja Laineputaalle päättyvä lautan lasku toukokuun lopulla.

Suomenmestari Juha Julkunen, jolla on jo 92 Suomen mestaruutta tukkilaislajeissa.

Uudistunut Suomen Metsämuseo Lusto avautuu 17.5.2024

Luston laajamittainen uudistus on koostunut laajasta ydinnäyttelyprojektista, museorakennuksen peruskorjauksesta sekä museokonseptin uudelleenmuotoilusta. Lusto on ollut suljettuna yleisölle syyskuusta 2023 lähtien.

Toukokuussa 2024 avautuva ydinnäyttely Metsäsuhteiden maa tarjoaa uudenlaisia sisältöjä eri kävijäryhmille. Ydinnäyttely valottaa metsää ja metsäkulttuuria kuudesta näkökulmasta. **Metsän luonto** nostaa esiin metsän monimutkaisena ekosysteeminä, ilman ihmistä. **Vihreä kulta** tarkastelee metsää ihmisen raaka-ainevarastona ja resurssina eri aikoina, kulloisenkin resurssiviisauden näkökulmasta. **Voimavara** kertoo metsän ihmisille tuottamasta henkisestä hyvinvoinnista ja terveydestä, unohtamatta myöskään taloudellista tai metsien omaa hyvinvointia. **Savotta** avaa metsässä tehtävää ja metsään liittyvää työtä sekä metsäammatteja moniulotteisesti menneestä tulevaan. **Metsäläiset** kuvaa metsän merkitystä suomalaisuuden sekä yksilöiden ja yhteisöjen identiteettien rakentamisessa. **Kallisarvoinen metsä** käynnistää arvokeskustelun. Mitä kaikkea metsä meille ja muille lajeille merkitsee?

Uusi ydinnäyttely on monikanavainen, elämyksellinen ja vuorovaikutteinen kokonaisuus, joka houkuttelee käymään metsäkeskustelua – perehtymään, pohtimaan ja oivaltamaan metsien ja metsäkulttuurin henkilökohtaisia, yhteiskunnallisia ja globaaleja merkityksiä menneisyydestä tulevaisuuteen. Ydinnäyttelyuudistus toteutetaan Suomen Kulttuurirahaston Museovisio-hankkeena.

Avajaisviikonloppuna juhlietaan uudistunutta Lusto Lusto avautuu yleisölle perjantaina 17.5.2024. Avajaisviikonloppuna luvassa monenlaista ohjelmaa mm. uuden ydinnäyttelyn sisältöesittelyjä sekä ohjelmaa lapsiperheille. Uudistumisen vuosi 2024 on merkityksellinen monellakin tavalla, erityisesti Luston täyttäessä kesäkuussa 30 vuotta!

Ydinnäyttely

- Metsäsuhteiden maa avautuu 17.5.2024

Erikoisnäyttely

- KORU8 17.5.-1.12.2024

Tapahtumat

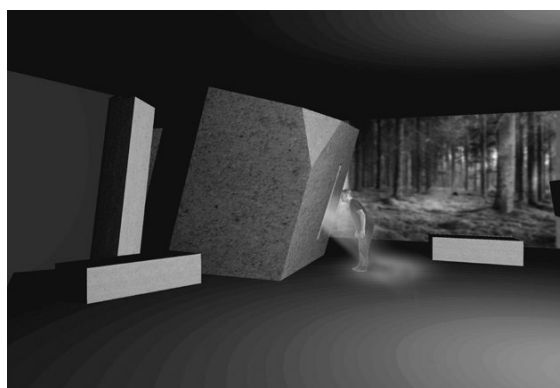
- Työnäytöksiä kesä- ja heinäkuussa
- Joulupuun päivä 30.11.2024

Ydinnäyttelyn Voimavara -osio käsittelee mm. lasten ja nuorten metsäsuhteita ennen ja nyt.

Savotta -osio käsittelee metsää työpaikkana ja elannon antajana.

Lusto tarjoaa kaikille mahdollisuuden ymmärtää metsää ja metsäsuhteita yllättävistä ja uusistakin näkökulmista, tieteen ja taiteen keinoin.

Suomen Metsämuseo Lusto

Lustontie 1, 58450 Punkaharju
p. + 358 15 345 100
lusto@lusto.fi
lusto.fi

Tukkilaiskilpailijoiden taustoja Evijärvellä 2023

Nina Gunell 29 v. Nina on harrastanut tukkilaisurheilua 25 vuotta. Ninalla on Tukkilaismaratonilta useampi SM-kulta ja SM-pronssi yleisessä sarjassa. Aikaisemmin oli puomi omassa rannassa, nykyään Ninan harjoittelupaikka on Evijärven Uittomieskämpällä. Nina on syntyjään Pedersödestä ja nykyinen asuinpaikka on Helsinki. Koulutukseltaan Nina on diplomi-insinööri. Muut harrastukset: suunnistus mm. Jukolan viestissä keväällä 7 osuus, kiipeilyä ja ym. harrastuksia satunnaisesti. Suunnitelmissa 1/2 maraton ensi kesänä. *"Kiitokset järjestäjille, täällä on hyvä rata ja hienosti järjestetty!"*

Juha Julkunen "Julle", Savukoski. Sotilastaustan omaava eläkeläinen, Julle on todella monitaitoinen voimapesä. Kilpailee lisäksi monissa muissa lajeissa mm: maastohiihto, ampumahiihto, umpihankihiihto, lentopallo ym. Suomen mestaruuksia 102 kpl, mitalia 153 kpl. MM-mestaruuksia 14 kpl ja MM-mitalia 24 kpl. Tällaiset luvut kertovat mistä mies on tehty.

Hannu Kettunen 67 v., Savonlinna. Tukkilaisurheilu alkoi 1981, Hannu on lasketellut monet Itä-Suomen kosket. Ensimmäinen SM-kisa oli Kuhmossa vuonna 1989. On porukan ilonpilleri, juttua tulee solkenaan savolaisittain höystettynä. Kannuksen Niskakosken

esiintymisen jälkeen 1990 häntä pyydettiin esiintymään Rauhalahteen Jätkänkämpälle. Homma on jatkunut niin että Hannun näytöksiä voi nähdä kesäisin Jätkänkämpällä Kuopiossa. SM-mitaleja Hannulle on matkan varrella kertynyt 48 kpl.

Jarmo Mustonen "Käylänjaska" 57 v. Harrastanut lajia 28 vuotta. Muutamia SM-mitalia ikämies sarjassa. Kesäisin Käylänkoskella pitää tukkilaisnäytöksiä. Vuonna 2019 sai Suomen Kulttuurirahastolta apurahan tukkilaisnäytöksiin.

Toni Mikkonen 41 v. Toni Mikkonen on Pielisen takaa Lieksasta. Työskentelee nykyään vartijana poliisilaitoksella. Aloittanut tukkilaisharrastuksen 1998 ja lisäksi harrastuksiin kuuluu mäkihyppy ja hiihto. Tukkilaiskisoista on kertynyt muutama SM-mitali.

Kisoihin osallistui myös **Pauli Ylitalo** Pudasjärveltä, **Tapani Hiltula** Raumalta ja Evijärven oma kasvatti **Ville Kultalahti**.

Nuortensarja: **Lukas Ahokangas** ja **Pinja Kangasmetsä**. Pinja voitti Suomen Mestaruuden loistavalla suorituksella.

Ilmari Sulkakoski

Pinja Kangasmetsä on vasta 10-vuotias alle 18-vuotiaitten Tyynen veden tukkilaislajien Suomen-mestari. Kuva Hannu Takala.

Voiton vei Pohjolan Tukkilaiset (Julkunen, Ylitalo, Kettunen) 1.53, kakkosena Kitkan Viisaat (Mustonen, Kultalahti, Hiltula) 1.59, kolmanneksi Evijärvi seura (Mikkonen T, Gunell, Saari) 2.04. Kuva: Hannu Takala.

Kesän 2024 kilpailut

Tukkilaiset.com

on tukkilaisperinteestä, kilpailuista ja näytöksistä kertova infosivusto. Sivustolta löydät tietoa niin tukkilaisperinteen historiasta kuin nykyisestäkin toiminnasta. Kesän 2023 kilpailukalenteri ei ole lehden mennessä painoon vielä päivittynyt sivuille, joten sivustoa kannattaa seuraila kevään mittaan.

8.-9.6. la-su klo 12.00 SM tukkilaiskisat Kuhmossa

Saman viikonlopun aikana Kuhmossa pidetään myös kansainvälinen Uittoperinnetapahtuma.

Lauantaina Pajakkakoskella; koskenlasku ja sauvonta

Sunnuntaina Tönölänlammella; Kalevalan alueella; maraton ja joukkuesoutu

Molempina päivinä kilpailut kello 12 alkaen. Tarkemmat aikataulut ilmoitetaan myöhemmin.

Ilmoittautuminen: kuhmontapahtumat(a)gmail.com tai puh. 050 567 0233, ilmoita mihin sarjaan ja lajeihin ilmoittaudut!

Kilpailupaikalla mahdollisuus sääntöjen mukaiseen harjoitteluun. Kilpailujen järjestäjä ei kuitenkaan pysty mahdollistamaan koskenlaskun harjoittelua. Koskessa voi itsenäisesti harjoitella ennen kilpailupäivää, perjantaina omilla välineillä (oma tukki, muoviputki, sup lauta tms.)

Lisätietoa: <https://kuhmontapahtumat.fi/tukkilaistapahtumat/>

29.6. la Kuningasjätkä - tukkilaiskisat lin Raasakkakoskella

Iin Urheilijat järjestää Raasakkakoskella Kuningasjätkä tukkilaiskilpailut. Kilpailut alkavat Raasakkakoskella 29.6. ja harjoitukset entiseen tapaan edellisenä iltana perjantaina.

Lisätietoa: <https://iinurheilijat.sporttisaitti.com/>

13.7. la Kuusamo, Käylä tukkilaiskisat

Käylän perinteiset tukkilaiskilpailut on järjestetty vuodesta 1992 alkaen. Lajeina tukkilaismaraton, rullaus, tukkilaisvala sekä päivän kruunaava koskenlasku. Kutsu on avoin kaikille, eli jos tiedät halukkaita kisailijoita niin ota toki vöjyyn mukaan.

Lisätietoa: www.käylä.fi

Liity Suomen Uittoperinneyhdistys ry:n jäseneksi!

e/ä v ä
PERINTÖ
.....

Oletko kiinnostunut uittoperinteestä? Yhdistyksen tavoitteena on uittoperinteen vaaliminen. Yhdistys on yhteistyössä metsätalouden ja vesikuljetuksien perinnetyöhön osallistuvien yhdistysten kanssa. Yhdistys on mukana keräämässä, tallentamassa ja levittämässä tietoja ja taitoja tuleville sukupolville. Viimeisimpiä onnistumisia on viime vuonna ollut ”Kämpäemäntä” dokumenttielokuva ja uittoperinteen pääsy Suomen kansallisen elävän kulttuuriperinnön listalle. Ensi kesänä on kansainvälinen uittotapahtuma Kuhmossa 6.-9.6., Pielisen-Karjalan tukkilaiset vastaavat järjestelyistä, mutta yhdistys on mukana. Jäsenet saavat yhdistyksen Vonkamies-julkaisun.

Tule mukaan tähän mielenkiintoiseen työhön. Ilmoita yhteystietosi m.k.palmroth@gmail.com ja maksa jäsenmaksu 20€ Suomen Uittoperinneyhdistyksen tilille FI50 4786 0010 2625 19, viite 20242, eräpäivä 31.3.2024.

Kiitos tuestasi!

Arvoisat Suomen Uittoperinneyhdistyksen jäsenet

Kuten vuonna 2023, myös vuoden 2024 jäsenmaksun suorittamiseen lähetetään lasku sähköpostitse niille jäsenille, joiden sähköpostiosoitteet ovat tiedossa. Ensisijaisesti toivomme maksun suorittamista sähköpostitse. Ohessa tilisiirto niille jäsenille, joita sähköposti ei tavoita. **Huom! Yhdistyksen tilinumero on muuttunut - varmista että suoritat maksusi oikealle tilille!**

Toiminnan jatkumisen turvaamiseksi yhdistys toivoo mukaan uusia jäseniä. Jäseneksi voi liittyä ilmoittautumalla Marjatta Palmrothille puh. 050 529 9762 tai sähköpostilla m.k.palmroth@gmail.com.

Jäsenmaksu on entisen suuruinen 20 euroa, 80 vuotta täyttäneet jäsenet ovat vapautettuja jäsenmaksusta, joskin kannatusmaksua toivotaan! Metsäalan opiskelijoille on alennettu jäsenmaksu 10 euroa.

Saajan tilinumero	FI50 4786 0010 2625 19	TILISIIRTO		
Saaja	Suomen Uittoperinneyhdistys ry			Jäsenmaksu v. 2024
Maksaja				
Allekirjoitus		Viitenumero	20242	
Tililtä n:o		Eräpäivä	31.3.2024 20,00 EUR	

Kansainväliset uittoperinnepäivät

Kuhmo 2024

KUHMO 2024 6.-9.6. 2024 TO-SU

Torstai 6.6.2024

Rekisteröinti 12–20 Hotelli Kalevala
20.00 Avajaiset ja ruokailu Hotelli Kalevala

Perjantai 7.6.

7.00 Aamupala
8.30 Lähtö Murtovaaraan linja-autot
9.30 Kävely Murtovaaraan
10.00 Kahvi ja leipä museolla
11.00 Lähtö busseille
11.30 Paluu Kuhmoon
12.30 Puunkorjuun esittely
Kuhmon liepeillä?
13.00 Tuupalan puukoulun esittely
14.00 Lounas Kuhmo-talo
15.00 Kuhmotalo
18.00 Lähtö Hotelli Kalevalalle

Vuosikokous:

9.00 Kokous Hotelli Kalevala
10.00 Kahvi tai siinä main
(katkaisee kokouksen)
11.30 Huilitunti
12.30 Lähtö koululle

Iltaohjelma Väinölässä (ruokailu) ja
Kelolla (tanssit) 19.00–23.30

Lauantai 8.6.

Aamupala
9.00 Lähtö Kuhmo Oy sahalle
10.30 Kuhmo talolla järjestymisen marssiin,
Kuhmo talolla WC mahdollisuus
11.00 Kulkue Kuhmo-talolta kirjastolle
12.00 Tukkiilaisten SM-kisat
Sauvonta, näytöksenä rullaus ja vala ja
sitten koskenlasku 13.30
18.00 Juhlailallinen Hotelli Kalevala
19.00 Tukkiilaistanssit Hotelli Kalevala
Rannalla ohjelmaa, näytöksiä ym.

Sunnuntai 9.6.

8–10 Aamiainen
10.00 Jumalanpalvelus
11.00 Loppuohjelma Hotelli Kalevala
12.00- Tukkiilaisten SM-kisat jatkuvat,
tukkiilaismaratoni ja joukkuesoutu
Tönölänlampi, Kalevalan urheilukeskus

Ohjeisohjelmaa: kirjallisuutta, musiikkia,
näytöksiä, ym. paikallisten toimijoiden kanssa
yhteistyössä.

VONKAMIES

27. vuosikerta

Vastaava päätoimittaja Juhani Hakkarainen

Uittoperinteistä ja niiden vaalimisesta on Vonkamies kertonut 27 vuoden ajan syksystä 1997 alkaen.

Vuosien aikana olemme saavuttaneet perinteistä kiinnostuneen lukijakunnan, josta osa on myös kirjoittanut muistojaan tietojen lisäämiseksi. Olemme avanneet nettisivut ja facebook-ryhmän samaa tehtävää helpottamaan. Kiitämme lukuisia kirjoittajia ja toivomme lisää muistoja ja aineistoa, joita voimme jakaa Vonkamiehessä ja/tai nettisivuillamme.

Suomen Uittoperinneyhdistys ry

Juhani Hakkarainen
puheenjohtaja
puh. 0400 688 313
juhani.hakka@gmail.com

Matti Suihkonen
varapuheenjohtaja
puh. 050 024 3093
suihkonen.matti@gmail.com

Heikki Nyysönen
rahastonhoitaja
puh. 040 588 4410
hnyysso@gmail.com

Esa Ojala
sihteeri
puh. 0400 254 690
esa.ojala59@gmail.com

Arja Soramäki
hallituksen jäsen
puh. 050 568 0042
arja.soramaki@web.de

Marjatta Palmroth
jäsenrekisteri
puh. 050 529 9762
m.k.palmroth@gmail.com

www.uittoerinne.fi

Facebook: Suomen Uittoperinneyhdistys